

DIYAT

DALAM

PERUNDANGAN ISLAM

MUHAMMAD NAJIB ABDULLAH
HASNIZAM HASHIM
NABILAH YUSOF
HALIZA A.SHUKOR
NORMAN ZAKIYY CHOW JEN-T'CHIANG
INTAN NADIA GHULAM KHAN

DIYAT

**DALAM
PERUNDANGAN ISLAM**

DIYAT

DALAM PERUNDANGAN ISLAM

Muhammad Najib Abdullah
Hasnizam Hashim
Nabilah Yusof
Haliza A. Shukor
Norman Zakiyy Chow Jen-T'Chiang
Intan Nadia Ghulam Khan

Penerbit
Universiti Sains Islam Malaysia
Bandar Baru Nilai
Negeri Sembilan
2012

CETAKAN PERTAMA 2012

© Hak Cipta Universiti Sains Islam Malaysia

Hak cipta terpelihara, tiada mana-mana bahagian daripada buku ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar kepada apa-apa bentuk dengan sebarang cara sekalipun tanpa izin bertulis daripada penerbit.

Diterbitkan di Malaysia oleh:

PENERBIT USIM

Universiti Sains Islam Malaysia
Bandar Baru Nilai, 71800 Nilai
Negeri Sembilan Darul Khusus
Tel:06-798 8226/6081 | Faks:06-798 6083
www.penerbit.usim.edu.my
info.penerbit@usim.edu.my

**Penerbit USIM adalah anggota
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA**

Dicetak di Malaysia oleh:

ANUGERAH ILHAM MANAGEMENT & SERVICES

PT9966 Putra Point Phase 2A
Jalan BBN 1/3L
71800 Nilai, Negeri Sembilan.
Tel/Faks: 06-8502 408
halim_anugerah@yahoo.com.my

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam Penerbitan

Diyat dalam perundangan Islam / Muhammad Najib bin Abdullah... [et. al]

Bibliografi: ms. 93

ISBN 978-967-0393-44-5

1. Blood money (Islamic law). 2. Islamic law. 3. Compensation (Islamic Law).

I. Muhammad Najib Abdullah.

297.14

DIYAT

DALAM PERUNDANGAN ISLAM

Kandungan

PENDAHULUAN	vii
BAB 1: KONSEP DIYAT DALAM HUKUM SYARAK	9
Pengenalan	9
Sejarah Perundangan Diyat	10
Pensyariatan Diyat	13
Hikmah Pensyariatan Diyat	16
Definisi Diyat	18
Sifat Diyat sebagai Hukuman Keseksaan dan Pampasan	24
BAB 2: JENAYAH YANG DIKENAKAN DIYAT	27
Jenayah Pembunuhan	27
Pembunuhan dengan Sengaja (<i>Qatl 'Amd</i>)	27
Pembunuhan Seumpama Sengaja (<i>Qatl Syibhu 'Amd</i>)	28
Salah Bunuh atau Tidak Sengaja (<i>Al-Qatl Al-Khata'</i>)	30
Jenayah Kecederaan	31
Definisi Jenayah Kecederaan	33
Jenis-jenis Jenayah Kecederaan	34
Kadar Kecederaan	35
BAB 3: JENIS- JENIS DIYAT	39
Perbezaan antara Diyat, <i>Arsy</i> dan <i>Hukumah</i>	39
Diyat <i>Mughallazhah</i>	39
Diyat <i>Mukhaffafah</i>	41
<i>Arsy</i> dan <i>Hukumah</i>	41
<i>Arsy</i>	41
<i>Hukuman</i>	42
BAB 4: KADAR DIYAT	45
Kadar Diyat Mengikut Kes Jenayah	46
Jenayah Mencederakan Anggota	48

❁ DIYAT DALAM PERUNDANGAN ISLAM

Kadar Diyat Mengikut Bahagian Anggota yang Dicederakan	49
Kadar Diyat Mengikut Kadar Luka	52
Kadar Diyat Mengikut Fungsi Anggota Tubuh	54
Penambahan Kadar Diyat	57
Perbezaan Kadar Diyat	58
BAB 5: PEMBAYARAN DIYAT	63
Bayaran dalam Bentuk Emas atau Perak	64
Diyat Dibayar dalam Bentuk Wang atau Barang?	64
Tempoh Masa Pembayaran Diyat	66
Penangguhan Bayaran Diyat	67
BAB 6: TANGGUNGJAWAB PEMBAYARAN DIYAT	69
Jenis-jenis Tanggungjawab	69
Mereka yang Bertanggungjawab Membayar Diyat	71
Penjenayah	71
<i>'Aqilah</i>	71
Baitulmal atau Kerajaan yang Memerintah	73
<i>'Aqilah</i>	74
Definisi <i>'Aqilah</i>	74
Pengecualian daripada Senarai <i>'Aqilah</i>	76
BAB 7: HAK PENGAMPUNAN DIYAT	79
Hak Pengampunan (<i>'Afw</i>)	79
Pembayaran Diyat: Secara Sukarela atau dengan Pemberian Maaf	81
Pemerintah Tiada Hak Pengampunan	82
PENUTUP	85
LAMPIRAN	87
Jadual Jenis-jenis Diyat serta Kadarnya	88
Jadual Anggaran Bayaran Diyat Mengikut Nilai Semasa	89
Jadual Diyat Bagi Kes-Kes Kecederaan	90
RUJUKAN	93
GLOSARI	99
INDEKS	103

PENDAHULUAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على رسول الله الأمين
نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

Segala puji bagi Allah SWT selawat dan salam kepada junjungan besar Nabi Muhammad SAW serta keluarga dan sahabat baginda seluruhnya.

Hukuman ke atas kesalahan merupakan salah satu aspek yang penting dalam syariat Islam. Sistem hukuman jenayah Islam mempunyai pelbagai peruntukan dan hukuman bagi menjamin kesejahteraan hidup manusia sejagat dan memberikan hak kepada yang berhak secara adil dan saksama. Pelbagai penulisan telah ditulis oleh ulama-ulama silam mahupun semasa dalam menjelaskan setiap aspek yang berkaitan hukum jenayah Islam ini.

Diyat merupakan satu perbahasan yang penting dalam aspek hukum jenayah Islam. Diyat adalah denda dengan jumlah yang telah ditetapkan oleh syariat Islam ke atas kesalahan yang mengakibatkan kehilangan jiwa ataupun kecederaan anggota. Denda yang dikenakan tersebut dijadikan sebagai pampasan kepada mangsa atau keluarga mangsa yang mengalami kerugian tersebut.

Diyat juga merupakan hukuman yang amat terperinci dalam syariat Islam. Sistem pampasan yang berasaskan diyat telah dilaksanakan sejak zaman awal kedatangan Islam dan terus berkembang pada zaman Islam dan seterusnya telah diamalkan secara sistematik dan kontemporari di beberapa buah negara yang mempunyai pemerintahan Islam seperti Arab Saudi, Sudan dan Pakistan. Namun, bagi negara-negara yang masih belum mempunyai sistem pampasan diyat, terdapat individu-individu yang membayar diyat secara persendirian dan sukarela kerana kesedaran mereka terhadap peruntukan hukum Islam. Memahami hukum dan prosedur diyat akan membuat kita lebih memahami tentang keadilan dan kecantikan undang-undang yang diturunkan oleh Allah SWT. Dengan pensyariatan diyat, penjenayah akan takut untuk melakukan kesalahan-kesalahan yang melibatkan nyawa dan kecederaan memandangkan hukuman diyat yang harus dibayar sekiranya sabit kesalahan yang dilakukan. Di samping itu, mangsa yang teraniaya juga diberikan

pampasan atas kerugian yang dialami, berbanding dengan undang-undang lain yang hanya menghukum penjenayah dan meninggalkan mangsa jenayah tanpa pembelaan. Bagi merungkai permasalahan yang berkaitan pelaksanaan diyat, persoalan-persoalan yang timbul ialah, apakah konsep diyat dalam hukum syarak? Apakah jenis-jenis jenayah yang dikenakan diyat? Apakah jenis-jenis diyat yang terdapat dalam syariat Islam dan berapakah kadar yang telah ditetapkan? Bagaimana pula kaedah pembayaran diyat yang ditetapkan dalam hukum syarak? Siapakah yang bertanggungjawab melaksanakan pembayaran diyat? Adakah terdapat hak untuk memberikan pengampunan dalam hukuman diyat? Setiap persoalan ini akan cuba dirungkai melalui perbahasan dalam buku ini.

Oleh itu, penulisan ini adalah satu sumbangan dalam membicarakan tentang hukum diyat dalam Islam secara terperinci. Objektif utama penulisan buku ini adalah untuk menjawab persoalan-persoalan yang telah dinyatakan di samping menjelaskan perundangan diyat dengan terperinci dan mengutarakan kaedah pelaksanaannya dalam bentuk yang lebih bersifat kontemporari. Penulisan ini berusaha bagi mempermudah penjelasan tentang peruntukan diyat agar hukum ini boleh dilaksanakan. Walaupun buku ini bukanlah merupakan satu perkara baru dalam penulisan undang-undang atau perbahasan diyat, namun ia merupakan pelengkap kepada perbahasan tentang penulisan-penulisan yang telah sedia ada dalam bidang ini.

Bagi mencapai objektif penulisan, buku ini telah dibahagikan kepada tujuh bab. Tiga bab pertama menjelaskan tentang konsep dan teori am diyat dalam syariat Islam serta jenis-jenisnya. Manakala empat bab yang terakhir adalah merupakan perbincangan mengenai aplikasi kadar diyat, pembayarannya dan hak-hak pengampunan.

Setakat ini dalam masyarakat Islam di Malaysia, diyat masih belum dilaksanakan dalam bentuk sistem yang tersusun. Ia hanya dilaksanakan dalam konteks individu dan belum menyeluruh. Diharapkan penulisan ini dapat memberikan sumbangan terhadap disiplin keilmuan perundangan Islam di samping membantu ke arah pelaksanaan satu lagi aspek undang-undang Islam di Malaysia berkaitan pampasan ke atas mangsa jenayah. Mudah-mudahan Allah SWT menerima amalan ini sebagai amal jariah yang berkekalan ganjarannya.

Sekian.

Sidang Penulis

Bab 1

KONSEP DIYAT DALAM HUKUM SYARAK

PENGENALAN

Diyat telah lama bermula sejak zaman Arab Jahiliyyah lagi. Ia adalah suatu hukuman keseksaan yang menjadi amalan turun temurun bangsa Arab dan kemudiannya diterima pakai oleh undang-undang Islam dengan beberapa pengubahsuaian terhadap pelaksanaan, penetapan kadar yang lebih spesifik dan sebagainya.

Diyat ialah sejumlah harta atau wang yang wajib dibayar oleh penjenayah kepada wali atau ahli waris mangsanya sebagai pampasan disebabkan melakukan sesuatu jenayah yang melibatkan nyawa (kematian) atau kehilangan akal atau kecederaan anggota-anggota badan atau kehilangan fungsi anggota-anggota tersebut.¹

Status diyat sebagai satu hukuman bergantung kepada jenis jenayah itu sendiri. Ia merupakan hukuman alternatif (*substitute punishment*) dan juga hukuman asal (*main punishment*). Diyat disyariatkan sebagai hukuman asal bagi kes pembunuhan separuh sengaja dan tidak sengaja. Manakala, bagi kes pembunuhan sengaja ia bertindak sebagai satu hukuman alternatif kepada hukuman *qisas*; dalam keadaan hukuman *qisas* tidak dapat dilaksanakan ke atas penjenayah disebabkan halangan-halangan tertentu, sama ada disebabkan keadaan jenayah itu sendiri, atau penjenayah sememangnya cacat dan *qisas* tidak dapat

---

¹ Al-Jurjani, Abu Al-Hasan Ali bin Muhammad bin Ali. Al-Ta'rifat. 2000. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiyah. ms.109. Lihat juga Mohd. Shukri Hanafi & Mohd. Tajul Sabki Abdul Latif. 2003. Kamus Istilah Undang-Undang Jenayah Syariah (Hudud, Qisas dan Ta'zir). Kuala Lumpur: Zebra Editions Sdn. Bhd. ms.34. Lihat juga Ruqaiyyah Waris Maqsood. 1998. A Basic Dictionary of Islam. New Delhi: Goodword Books. ms.61.

PENUTUP

Buku ini telah memperlihatkan bahawa diyat merupakan satu peruntukan dalam perundangan undang-undang Islam yang bersifat hukuman alternatif (*substitute punishment*) dan juga hukuman asal (*main punishment*). Diyat disyariatkan sebagai hukuman asal bagi kes pembunuhan separuh sengaja dan tidak sengaja. Manakala, bagi kes pembunuhan sengaja ia bertindak sebagai satu hukuman alternatif kepada hukuman *qisas*.

Buku ini juga telah menyentuh secara terperinci tentang syarat-syarat yang berkaitan dengan peruntukan diyat yang melibatkan berbagai jenis keadaan dengan kadar yang berbeza. Dengan ini, kita dapat melihat bagaimana Islam memberikan keadilan di dalam setiap penentuan perbezaan kadar tersebut. Buku ini juga secara langsung telah membicarakan tentang hak dan tanggungjawab pembayaran diyat yang tidak hanya melibatkan penjenayah itu sahaja, bahkan terdapat juga kewajipan *aqilah* keluarga penjenayah untuk melunaskan pembayaran tersebut.

Diyat juga haruslah dilihat dalam bentuk yang lebih kotemporari supaya lebih sesuai untuk dilaksanakan pada waktu semasa. Sekiranya dilihat dalam bentuk yang asal, diyat asalnya adalah dikira mengikut kiraan haiwan ternakan seperti unta, lembu dan kambing, namun kadar sebenar haruslah ditentukan berikutan perubahan yang berlaku dalam nilai atau haiwan yang disebutkan tadi. Huraian perlaksanaan dalam bentuk yang lebih semasa dapat memudahkan lagi perlaksanaan diyat.

Hukuman diyat juga membuktikan betapa indahnya Islam yang mengutamakan hubungan kemanusiaan sesama anggota masyarakat dengan memberi ruang kepada bermaaf-maafan bagi memadamkan dendam yang berpanjangan.

Penjelasan berkenaan diyat dalam perundangan Islam dihuraikan dengan terperinci dan diharapkan buku ini akan dapat menjadi pencetus idea ke arah perlaksanaan hukuman diyat di Malaysia.

LAMPIRAN

Jadual Jenis-Jenis Diyat Serta Kadarnya

JENIS DIYAT		
	DIYAT MUGHALLAZAH	DIYAT MUKHAFFAFAH
KADAR DIYAT	100 ekor unta terdiri daripada:-	
	30 ekor unta <i>hiqqah</i> (berumur 3 tahun, masuk tahun ke 4) ¹⁸⁹	100 ekor unta terdiri daripada:-
	30 ekor unta <i>jadha'ah</i> (berumur 4 tahun, masuk tahun ke 5)	20 ekor unta <i>jadha'ah</i>
	40 ekor unta <i>khalifah</i> (yang sedang bunting)	20 ekor unta <i>hiqqah</i>
	ATAU	20 ekor unta <i>bint labun</i>
	25 ekor unta <i>bint makhad</i> (unta yang berumur 1 tahun, masuk tahun ke 2)	20 ekor unta <i>ibnu labun</i>
	25 ekor unta <i>bint labun</i> (berumur 2 tahun, masuk tahun ke 3)	20 ekor unta <i>bint makhad</i> ¹⁹¹
25 ekor unta <i>hiqqah</i> (berumur 3 tahun, masuk tahun ke 4)		
25 ekor unta <i>jadha'ah</i> (berumur 4 tahun, masuk tahun ke 5) ¹⁹⁰		

¹⁸⁹ Mengikut pendapat Mazhab Shafi'i dan Maliki. Lihat Al-Syafi'i, Muhammad bin Idris. 1990. Al-Umm. Dar Al-Ma'rifah. Jil.6. ms.121. Ibnu Rush Al-Qurtubi. Muhammad bin Ahmad. Al-Muqaddimat Al-Mumahhidat. Cairo: Dar Al-Gharb Al-Islami. Jil. 3. ms.294.

¹⁹⁰ Mengikut pendapat Mazhab Hanafi, Hambali. Lihat Al-Sughdi, Abu Al-Hassan Ali bin Al-Hussein. 1984. Al-Natfu Fi Al-Fatwa. Amman: Muassasah Al-Risalah. Jil.2. ms.666. Lihat juga Al-Maqdisi, Musa bin Ahmad bin Musa. T.t. Al-Iqna' Fi Fiqh Imam Ahmad bin Hanbal. Beirut: Dar Al-Ma'rifah. Jil.4. ms.207.

¹⁹¹ Bahauddin al-Maqdisi, Abdul Rahman bin Ibrahim bin Ahmad. 2003. Al-Uddah Syarhul Umdah. Cairo: Darul Hadis. ms 553. Berdasarkan hadis Rasulullah SAW yang diwartakan dari 'Abdulsalam bin Ashim, dari Ash-Shabbah bin Muharib, dari Hajjah bin Arthah, dari Zaid bin Jubair, dari Khisfy bin Malik Ath-Tah-iy, dari Abdullah bin Mas'ud, beliau meriwayatkan bahawa Rasulullah SAW bersabda yang bermaksud: "Dalam diyat bagi pembunuhan tidak sengaja, adalah 20 ekor unta hiqqah, 20 ekor unta jadha'ah, 20 ekor unta bint makhadh, 20 ekor unta bint labun, 20 unta ibnu labun." (Ibnu Majah. Muhammad bin Yazid. 2002. Sunan Ibnu Majah. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiyyah. Kitab al-Diyyat: Bab Diyah al-Khata': ms.421.)

Jadual 2: Jenis-Jenis Diyat Serta Kadarnya

CARA PEMBAYARAN	JENIS DIYAT	
	DIYAT MUGHALLAZAH	DIYAT MUKHAFFAFAH
	Dibayar secara terus (bukan ansuran) setelah diputuskan bersalah oleh Kadi/Hakim/ Mahkamah. Bayaran diambil dari harta penjenayah.	Dibayar secara ansuran selama 3 tahun. Setiap tempoh masa satu tahun dibayar 1/3 dari jumlah diyat. Bayaran diambil dari harta penjenayah dan 'aqilah penjenayah.
JENIS KESALAHAN	Pembunuhan dengan sengaja	Pembunuhan tidak sengaja Pembunuhan separuh sengaja Jenayah kecederaan

Jadual Anggaran Bayaran Diyat Mengikut Nilai Semasa

Jadual 3: Anggaran Bayaran Diyat Mengikut Nilai Semasa

BENTUK BAYARAN			
JENIS HARTA	BILANGAN	ANGGARAN 1 BARANG MENGIKUT HARGA/NILAI SEMASA ¹⁹²	ANGGARAN HARGA/NILAI SEMASA X BIL = DIYAT PENUH (RM)
Unta	100 ekor	RM 4,000.00	RM 400,000.00
Wang emas	1,000 dinar/keping	RM 680.00 ¹⁹³	RM 680,000.00
Wang perak	10,000 dirham/keping	RM 30.00	RM 300,000.00
Lembu	200 ekor	RM 2,800.00 ¹⁹⁴	RM 560,000.00
Kambing	2000 ekor	RM 700.00	RM 140,000.00
Persalinan	200 persalinan lengkap	Mengikut nilai semasa	Mengikut nilai semasa

¹⁹² Harga/nilai semasa berbeza setiap tahun. Yang dinyatakan adalah anggaran harga/nilai semasa pada tarikh 30 Jun 2011.

¹⁹³ <http://www.saudagaremas.com/jual-beli-emas-online/harga-emas-semasa>

¹⁹⁴ <http://gombakagrofarm.blogspot.com/>

Jadual Diyat Bagi Kes-Kes Kecederaan

JENIS KECEDEeraan		KADAR DIYAT	PERATUS YANG PERLU DIBAYAR	PAMPASAN DALAM RINGGIT MALAYSIA (RM)
KEHILANGAN	CEDERA			
Nyawa		1 Diyat (1 keping dinar seberat 4.25g x RM 160.00 ¹⁹⁵ x 1000 keping dinar) Bersamaan 100 ekor unta	100%	RM 680,000.00
	Hidung	1 Diyat	100%	RM 680,000.00
	Mulut	1 Diyat	100%	RM 680,000.00
	Zakar	1 Diyat	100%	RM 680,000.00
	(Syijjah: Kepala & Muka)	<i>Al-Harisah</i>	<i>Hukumah:</i> tiada kadar diyat yang ditetapkan di dalam nas-nas. Ia bergantung kepada budi bicara Hakim dalam menentukan kadar pampasannya.	
<i>Al-Dami'ah</i>				
<i>Al-Badi'ah</i>				
<i>Al-Mutalahimah</i>				
<i>Al-Simhaq</i>				
<i>Al-Mudhahah</i>		5/Diyat	5%	RM 34,000.00
<i>Al-Hasyimah</i>		10/Diyat	10%	RM 68,000.00
<i>Al-Munaqqilah</i>		15/Diyat	15%	RM 102,000.00
<i>Al-'Ammah</i>		1/3 Diyat	33.3%	RM 226,440.00
<i>Al-Damighah</i>		1/3 Diyat	33.3%	RM 226,440.00
<i>Al-Jai'fah</i>	1/3 Diyat	33.3%	RM 226,440.00	

¹⁹⁵ Mengikut kadar nilai gram emas pada 30 Jun 2011. <http://www.saudagaremas.com/jual-beli-emas-online/harga-emas-semasa>.

Saluran Najis	1 Diyat	100%	RM 680,000.00
Saluran Air Kencing	1 Diyat	100%	RM 680,000.00
Rambut	1 Diyat	100%	RM 680,000.00

Jadual 4: Jadual Diyat Bagi Kes-Kes Kecederaan

JENIS KECEDERAAN		KADAR DIYAT	PERATUS YANG PERLU DIBAYAR	PAMPASAN DALAM RINGKIT MALAYSIA (RM)
KEHILANGAN	CEDERA			
Rahim		1 Diyat	100%	RM 680,000.00
Rahang		1 Diyat	100%	RM 680,000.00
Janggut		1 Diyat	100%	RM 680,000.00
Tulang Belakang		1 Diyat	100%	RM 680,000.00
1 Telinga		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Kening		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Mata		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Bibir Mulut		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Tangan		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Kaki		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Buah Dada		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Puting Buah Dada		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Bibir Kemaluan		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Daging Punggung		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
1 Buah Zakar		½ Diyat	50%	RM 340,000.00
Gigi		1 Diyat	100%	RM 680,000.00
1 Gigi		5/Diyat	5%	RM 34,000.00
1 Jari		10/Diyat	10%	RM 68,000.00
1 Ruas Jari		3/10 Diyat	3.33%	RM 22,644.00

JENIS KECEDERAAN		KADAR DIYAT	PERATUS YANG PERLU DIBAYAR	PAMPASAN DALAM RINGGIT MALAYSIA (RM)
KEHILANGAN	CEDERA			
Lidah		1 Diyat	100%	RM680,000.00
1 Deria Rasa		1/5 Diyat	20%	RM136,000.00
Penglihatan		1 Diyat	100%	RM680,000.00
Percakapan		1 Diyat	100%	RM680,000.00
Deria Bau		1 Diyat	100%	RM680,000.00
Pendengaran		1 Diyat	100%	RM680,000.00
Hilang Akal		1 Diyat	100%	RM680,000.00

RUJUKAN

- ‘Awdah, Abdul Qadir. 1998. *Al-Tasyrik Al-Jinaiyy Al-Islamiyy*. Edisi Ke 14. Beirut: Maktabah Al-Risalah.
- ‘Iwadh Ahmad Idris. 1986. *Al-Diyah Bayna Al-Uqubah Wa Al-Ta’widh Fi Fiqh Al-Islamiy Al-Muqaran*. Beirut: Maktabah Al-Hilal.
- A Alsagoff, Syed Ahmad S. A Alsagoff. 2006. *Al-Diyah as Compensation for Homicide & Wounding in Malaysia*. 1st Ed. Research Centre: International Islamic University Malaysia: Malaysia.
- A Basic Dictionary of Islam*. New Delhi: Goodword Books.
- Abd. Latif Muda & Rosmawati Ali. 1997. *Pengantar Fiqh*. Kuala Lumpur: Pustaka Salam Sdn. Bhd.
- Abdul Ghani Azmi bin Idris. 1997. *Mengenal Qanun Jenayah Islam*. Kuala Lumpur: Al-Hidayah Publisher.
- Abdul Monir Yaacob & Sarina Othman. 2000. *Tinjauan Kepada Perundangan Islam*. Cetakan ke-3. Kuala Lumpur: Institut Kefahaman Islam Malaysia (IKIM).
- Abdullah Shonhaji. 1992. *Tarjamah Sunan Ibnu Majah*. Semarang: Cv. Asy Syifa.
- Abu Daud, Sulaiman bin Al-Ash’as. 1998. *Al-Marasil*. Beirut: Dal Al-Qalam.
- Abu Daud, Sulaiman bin Al-Ash’as. 2001. *Sunan Abi Daud*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiyah.
- Abu Zahrah, Muhammad. 2006. *Al-Jarimah Wa Al-Uqubah Fi Fiqh Al-Islami*. Kaherah: Dar Al-Fikr Al-Arabi.
- Al-Abadi, Muhammad bin Yaakub Al-Fairuzabadi. T.t. *Al-Qamus Al-Muhit*. Beirut: Dar Ihya Turath Arabi.
- Al-Albani, Muhammad Nasiruddin. 1985. *Irwa Al-Ghalil Fi Takhrij Al-Hadith Manar Al-Sabil*. Beirut: Maktab Islami.

❁ DIYAT DALAM PERUNDANGAN ISLAM

- Al-Ansari, Zakaria. 2001. *Asna Al-Matalib Syarah Raud Al-Talib*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiyah.
- Al-Baihaqi, Ahmad bin Hussin. 1413H. *Sunan Al-Kubra Lil Baihaqi*. Beirut: Dar Al-Ma'rifah.
- Al-Baihaqi, Ahmad bin Hussin. 1999. *Sunan Al-Baihaqi*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiyah.
- Al-Baji, Sulaiman bin Khallaf. 1999. *Al-Muntaqa*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiyah.
- Al-Bukhari, Muhammad bin Ismail. 2005. *Sahih Al-Bukhari*. Amman: Bait Al-Afkar Al-Dawliyah.
- Al-Dusuki, Muhammad bin Ahmad bin Irfah. T.t. *Hasyiyah Al-Dusuqi Ala Syarhi Al-Kabir*. Cairo: Dar Al-Fikr.
- Al-Halawi, Muhammad Abdul Aziz. 1999. *Fatwa dan Ijtihad Umar bin Khathab Ensiklopedia Berbagai Persolan Fiqh*. Surabaya: Risalah Gusti.
- Al-Jurjani, Abu Al-Hasan Ali bin Muhammad bin Ali. *Al-Ta'rifat*. 2000. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiyah.
- Al-Kasani. Ala'uddin Abu Bakar bin Mas'ud. 1986. *Badai' Sanai' Fi Tartib Al-Syarai'*. Dar Al-Kutub Al-'ilmiah.
- Al-Maliki, Ibrahim Syuaib. 1997. *Mu'jam Al-Manasik*. Beirut: Alam Al-Kutub.
- Al-Maqdisi, Ibn Qudamah. 1990. *Al-Mughni*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiyah.
- Al-Maqdisi, Musa bin Ahmad bin Musa. T.t. *Al-Iqna' Fi Fiqh Imam Ahmad bin Hanbal*. Beirut: Dar Al-Ma'rifah.
- Al-Mawardi, Abu al-Hassan Aliy bin Muhammad bin Habib Al-Basriy Al-Baghdadiy. 1993. *Al-Ahkam Al-Sultaniyyah wa Al-Wilayah Al-Diniyyah*. Malaysia: Institut Pengajian Tradisional Islam.
- Al-Mawardi, Ali bin Muhammad bin Muhammad. 1999. *Al-Hawi al-Al-Kabir*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'ilmiyyah.

- Al-Mumni, Ahmad Muhammad Khalaf. 2005. *Al-Jinayah 'Ala Al-Nafs Wa Ma DunahaBaina Al-Islam Wa Al-Qanun Al-Wad'iyyah: Dirasah Muqaranah*. Amman: Dar Al-Majdalawi.
- Al-Rasa', Muhammad Al-Ansari. 1993. *Syarah Hudud Ibn Arfah*. Beirut: Dar Al-Ghar Al-Islami. Jil.2.
- Al-Sarakshi, Shamsuddin. 1993. *Al-Mabsut*. Beirut: Dar Al-Ma'rifah. Jil 26.
- Al-Shafi'i. Muhammad bin Idris. tt. *Musnad Imam Al-Shafi'i*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiah.
- Al-Shaukani, Muhammad bin Ali. 2003. *Nail Al-Awtar*. Al-Riyadh: Dar Al-Kutub Al-Ilmiah.
- Al-Sughdi, Abu Al-Hassan Ali bin Al-Hussein. 1984. *Al-Natfu Fi Al-Fatwa*. Amman: Muassasah Al-Risalah.
- Al-Suyuti. 2002. *Al-Jami' Al-Saghir fi Ahadith al-Basyir Al-Nazir*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiah.
- Al-Syaibani, Yahya bin Muhammad. 2002. *Ikhtilaf Al-Aimmah Al-Ulama*. Tahkik: Al-Syed Yusuf Ahmad. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiah.
- Al-Syarbini, Khatib. 1958. *Mughni Muhtaj*. Cairo: Matbaah Mustafa Al-Babi Al-Halabi. Jil 4.
- Al-Tirmizi, Muhammad bin Isa. 2006. *Sunan Al-Tirmizi*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-'Ilmiah.
- Al-Zuhaili, Wahbah. 1997. *Fiqh Islami Wa Adillatuhu*. Dimasyk: Dar Al-Fikr.
- Bahnasi, Ahmad Fathi. 1988. *Ad-Diyah fi al-Syariah al-Islamiah*. Cetakan ke-4. Beirut: Dar al-Shuruk:
- Daradakah, Muhammad Khair Ibrahim. 2008. *Daf'u Al-Diyah Min Qibali Sharikat Al-Takmin Al-Muasirah*. Amman: Dar Al-Nafais.
- El-Awa, Mohamed S. 1999. *Hukuman dalam Undang-undang Islam: Satu Kajian Perbandingan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- El-Muhammady, Abdul Halim. 1998. *Undang-undang Jenayah dalam Islam dan Enakmen Negeri-Negeri*. Selangor: Wadah Niaga Sdn. Bhd.
- H. Muchammad Ichsan & M.Endrio Susila. 2008. *Hukum Pidana Islam: Sebuah Alternatif*. Yogyakarta: Penerbit Lab Hukum.
- Ibn Daqiq al-Eid, Muhammad bin Ali. 2002. *Al-Ilmam bi Al-Ahadis Al-Ahkam*. Beirut: Dar Al-Mi'raj Al-Dauliyah.
- Ibn Faris. Ahmad bin Faris bin Zakaria Al-Razi. 1986. *Mujmal Al-Lughah*. Beirut: Muassasah Al-Risalah.
- Ibn Hazm Al-Dzahiri. Ali bin Ahmad bin Said Al-Andalusi. 2001. *Al-Muhalla bil Athar*. Beirut: Dar Al-Fikr.
- Ibnu 'Abidin, Muhammad Amin. 1987. *Hasyiyah al-Rad al-Muhtar Ala al-Dur Al-Mukhtar*. Beirut: Dar Turath Arabi.
- Ibnu Hanbal, Ahmad bin Muhammad bin Hanbal. 1998. *Musnad Imam Ahmad*. Beirut: Alam Al-Kutub.
- Ibnu Kathir, Ismail bin Umar. 1994. *Jami' al-Masanid Wa al-Sunan*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiyah.
- Ibnu Majah, Muhammad bin Yazid. 1981. *Sunan Ibnu Majah*. Beirut: Dar Al-Ma'rifah.
- Ibnu Majah, Muhammad bin Yazid. 2002. *Sunan Ibnu Majah*. Beirut: Dar Al-Kutub Al-Ilmiyah.
- Ibnu Manzur. tt. *Lisanul Arab*. Beirut: Dar Al-Ma'arif.
- Ibnu Rush Al-Qurtubi. Muhammad bin Ahmad. T.t. *Al-Muqaddimat Al-Mumahhidat*. Cairo: Dar Al-Gharb Al-Islami.
- Mahmood Zuhdi Ab. Majid. 2001. *Bidang Kuasa Mahkamah Syariah di Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Mat Saad Abd. Rahman. 1990. *Undang-undang Jenayah Islam: Jenayah Qisas*. Shah Alam: Hizbi.
- Matthew Lippman, Sean McConville & Mordechai Yerushalmi. 1988. *Islamic Criminal Law & Procedure: An Introduction*. New York: One Madison Avenue.

- Mohammad Shabbir. 1989. *Outlines of Criminal Law and Justice in Islam*. Selangor: International Law Book Services.
- Mohd. Ma'sum Billah. 2003. *Shari'ah Standard of Quantum of Damages in Insurance (Third Party Claim) A Handbook for Actuaries and Accountants*. Selangor: Ilmiah Publishers.
- Mohd. Shukri Hanfi & Mohd. Tajul Sabki Abdul Latif. 2003. *Kamus Istilah Undang-Undang Jenayah Syariah (Hudud, Qisas dan Ta'zir)*. Kuala Lumpur: Zebra Editions Sdn. Bhd.
- Muchammad Ichsan & M. Endrio Susila. 2008. *Hukum Pidana Islam: Sebuah Alternatif*. Yogyakarta: Fakultas Hukum Universitas Muhammadiyah Yogyakarta.
- Musa Fathullah Harun. 1996. *Undang-undang Jenayah Islam*. Ampang: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mustafa Dibul Bigha. 1994. *Ihtisar Hukum-Hukum Islam Praktis*. Semarang: Cv. Asy Syifa'.
- n.a. *Kamus Undang-Undang Bahasa Inggeris-Bahasa Melayu*. Selangor: Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Paizah Hj Ismail. 1997. 'Asas Perbezaan Kadar Diyat antara Lelaki dan Wanita Menurut Undang-undang Islam'. *Jurnal Syariah*. Kuala Lumpur: Bahagian Pengajian Syariah, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya. Vol. 5. Bil 2. Julai.
- Ruqaiyyah Waris Maqsood. 1998. *A Basic Dictionary of Islam*. India: Goodword Books.
- Ruzian Markom. 2004. *Apa Itu Undang-Undang Islam Memahami Undang-Undang Islam Dengan Lebih Berkesan*. Pahang: PTS Publications & Distributors Sdn Bhd.
- Sa'di Abu Habib. 2011. *Al-Ijma' Fi Al-Fiqh Al-Islami*. Damsyik: Dar Al-Fikr.
- Sayed Iskandar Shah Haneef. 2000. *Homicide in Islam Legal Structure and the Evidence Recuirements*. Kuala Lumpur: A.S. Nordeen.

Rujukan Internet

- Arief Hikmah. 20 Januari 2009. “Bab Diyat”. Arief Hikmah.com. <<http://ariefhikmah.com/pidana/bab-diyat/>>
- Haji Din. 12 Mei 2010. “Jualan kambing Bebiri Lembu Akikah Korban di Gombak Agrofarm”. Gombak Agrofarm. <<http://gombakagrofarm.blogspot.com/>>
- n.a. 14 Jun 2011. “Harga Emas Semasa/ Terkini”. Saudagar Emas. <<http://www.saudagaremas.com/jual-beli-emas-online/harga-emas-semasa>>
- Septiana Ambarwati. 28 Oktober 2009. ‘Baitul Mal dalam Pemerintahan Islam’. <<http://ekonomi-syariah.com/id/wp-content/uploads/2009/10/06.Baitul-Mal-dalam-Pemerintahan-Islam.pdf>>

GLOSARI

Perkataan	Maksud
‘Aqilah	Orang yang menanggung pembayaran diyat yang terdiri daripada kaum keluarga penjenayah.
‘Asabah	Waris yang mendapat harta pusaka si mati yang tidak ditentukan kadar banyaknya.
Ahl al-dhimmah	Orang bukan Islam yang membuat perjanjian aman dengan pemerintah Islam. Mereka memberikan kesetiaan kepada pemerintah Islam, membayar jizyah, dan tertakluk kepada kekuasaan undang-undang Islam.
Al-’Ammah	Luka yang menembusi sehingga sampai ke kulit pembalut otak.
Al-A’rabi	Penduduk pedalaman.
Al-Badi’ah	Luka merosakkan daging.
Al-Damighah	Luka yang sampai ke otak sesudah terpecah pembalutnya. Luka yang sebegini kebiasaannya meningkat menjadi jenayah pembunuhan.
Al-Hasyimah	Luka yang mematahkan tulang.
Al-Ja’ifah	Tusukan yang sampai ke bahagian dalam yang menembus masuk ke rongga-rongga badan.
Al-Ma’umah	Luka yang tembus ke otak.
Al-Mudihah	Luka yang menampakkan tulang.

❁ DIYAT DALAM PERUNDANGAN ISLAM

Al-Munaqillah	Luka yang menembusi daging sehingga sampai ke tulang dan menyebabkan tulang berkecai serta berubah daripada tempat asalnya.
Al-Mutalahimah	Luka yang masuk ke dalam daging.
Arsy	Kata nama ke atas gantian selain daripada nyawa atau peruntukan pampasan bagi jenayah kecederaan.
Arsy ghair muqaddar	Jika kadarnya tidak ditetapkan dengan jelas oleh nas. Ia juga disebut sebagai hukumah. Ia tertakluk kepada budi bicara hakim dan penilaian pakar.
Arsy muqaddar	Jika kadarnya sudah ditetapkan dengan jelas oleh nas.
Assabiyyah	Sifat perkauman yang melampau.
Baitulmal	Institusi untuk mengumpul mengurus dan menyimpan harta.
Bint labun	Unta betina berumur dua tahun, masuk tahun ke tiga.
Bint makhad	Unta bertina berumur setahun, masuk tahun ke dua.
Diyat mughallazhah	Pampasan yang berat atau yang diperberatkan.
Diyat mukhaffafah	Pampasan yang ringan. Ia dikenakan ke atas seseorang yang melakukan kesalahan tersalah bunuh.
Fuqahak	Ahli cendiakawan fiqh.
Hiqqah	Unta betina berumur tiga tahun, masuk tahun ke empat.
Ibnu labun	Unta jantan berumur dua tahun, masuk tahun ke tiga.

Jadz'ah	Unta betina berumur empat tahun, masuk tahun ke lima.
Kaffarah	Membebaskan hamba mukmin yang merupakan hukuman asli kerana ia bukan berbentuk hukuman gantian kepada hukuman lain.
Khalfah	Unta betina bunting yang berumur daripada enam hingga sembilan tahun.
Mukatab	Seorang hamba yang dijanjikan merdeka dengan syarat melunaskan pembayaran hutang kepada tuannya.
Qatl 'amd	Pembunuhan dengan sengaja.
Qatl khata'	Pembunuhan tidak sengaja atau salah bunuh.
Qatl syibhul 'amd	Pembunuhan seumpama sengaja.
Qisas	Memberikan hukuman kepada penjenayah seperti jenayah yang dilakukannya seperti hukuman bunuh balas ke atas pembunuh.
Ridak	Pakaian yang membaluti. Ridak juga digunakan sebagai menggambarkan menzahirkan sifat yang benar sebagai seorang hamba. Manakala dari sudut fiqh pula Ridak adalah helaian kain yang tidak berjahit yang digunakan oleh orang yang berihram untuk menutupi bahagian atas tubuhnya.
Sulh	Perdamaian dan dalam konteks qisas bererti persetujuan untuk mengururkan hukuman yang asal dengan hukuman lain sebagai ganti.
Uqiyah	4000 dirham.

INDEKS

JENIS HUKUMAN

Qatl 'amd 29, 39, 46, 101
Qatl syibhul 'amd 29, 101
Qatl khata' 29, 41, 101
Diyat mughallazhah 39-40, 100
Diyat mukhaffafah 39, 100
Sulh 82, 101
Arsy muqaddar 39, 41, 100
Arsy ghair muqaddar 39, 41, 100
Kaffarah 17-18, 101
Arsy 24-25, 37, 39, 41-42, 52-53, 100

JENIS-JENIS LUKA

Al-badi'ah 38, 46, 52, 90, 99
Al-mutalahimah 38, 46, 52, 90, 100
Al-hasyimah 38, 46, 53, 90
Al-ja'ifah 37, 90, 99
Al-ma'mumah 38, 99
Al-munaqillah 38, 53, 90, 100
Al-mudihah 38, 53, 90, 99
Al-'Ammah 38, 53-54, 99
Al-Damighah 38, 54, 90

JENIS HAIWAN BAGI PEMBAYARAN DIYAT

Khalfah 101
Hiqqah 33, 46-48, 63, 72, 87, 100
Jadz'ah 63, 72, 101
Bint makhad 100
Bint labun 100
Ibnu labun 100

GOLONGAN MANUSIA

Ahl al-dhimmah 60, 90
Baitulmal 73-74, 100
'Asabah 75-76, 81, 99
Mukatab 76
Fuqahak 27-28, 81, 100
Al-A'rabi 19, 65, 83, 100
Assabiyah 16, 100

BIODATA PENULIS

MUHAMMAD NAJIB BIN ABDULLAH, merupakan pensyarah kanan di Fakulti Syariah dan Undang-undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM) dan mula berkhidmat sebagai pensyarah sejak tahun 2007. Beliau memperoleh Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian dalam bidang Syariah Islamiyah daripada Universiti Islam Madinah pada tahun 2003. Seterusnya memperoleh Ijazah Sarjana Ilmu Wahyu dan Warisan Islam pengkhususan dalam bidang Usul Al-Fiqh. Pernah berkhidmat sebagai tutor di Fakulti Syariah dan Undang-undang (2004-2007).

HASNIZAM BIN HASHIM, merupakan pensyarah di Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM). Beliau juga merupakan Pegawai Penyelaras di Pusat Pembangunan Kemahiran Insaniah USIM. Beliau juga adalah merupakan Panel Syariah di Institut Pengurusan dan Penyelidikan Fatwa Sedunia (INFAD), USIM. Memperoleh Ijazah Sarjana Muda dalam bidang Ilmu Wahyu dan Warisan Islam (pengkhususan dalam bidang Usul al-Fiqh dan minor dalam bidang Sains Politik) daripada Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) pada tahun 2000. Seterusnya, memperoleh Ijazah Sarjana Syariah daripada Universiti Malaya pada tahun 2004. Juga memperoleh Diploma Amalan Guaman (DSLIP) dan Sarjana Undang-Undang Pentadbiran Islam (LL.M) daripada Universiti Islam Antarabangsa Malaysia. Pernah berkhidmat sebagai pensyarah di Pusat Asasi UIAM dan Guru Bahasa Arab di Jabatan Bahasa Al-Quran UIAM (CELPAD).

NABILAH BINTI YUSOF, merupakan Pensyarah di Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM). Beliau juga merupakan Pegawai Penyelaras di Pusat Pembangunan Kemahiran Insaniah USIM. Memperoleh Ijazah Sarjana Muda dalam bidang Syariah & Pengajian Islam Mu'tah Universiti, Jordan pada tahun 1997. Seterusnya memperoleh Ijazah Sarjana Syariah pengkhususan bidang

Siyasah Syariyyah (Islamic Political Science) daripada Universiti Malaya pada tahun 2006. Pernah berkhidmat sebagai Tutor dan Guru Bahasa Arab Sambilan di Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya (APIUM, 2000), Pensyarah Sambilan di Pusat Pengajian Berterusan Universiti Malaya (PPBUM, 2000), Tutor Bahasa Arab Sambilan di Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM, 2001) dan Guru Bahasa Arab di Universiti Sains Islam Malaysia (USIM, 2000-2007).

HALIZA A. SHUKOR, merupakan pensyarah di Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM). Memperoleh Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian dalam bidang Undang-Undang daripada Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) pada tahun 2004. Seterusnya memperoleh Ijazah Sarjana Undang-Undang Perniagaan daripada Universiti Kebangsaan Malaysia pada tahun 2008.

NORMAN ZAKIYY CHOW berkeputusan Undang-Undang dan Diploma Lanjutan Syariah dan Amalan Guaman. Beliau didaftarkan sebagai peguam bela dan peguam cara Mahkamah Tinggi Malaya pada Jun 1997. Beliau pernah beramal sebagai peguam bela dan peguam cara serta setiausaha syarikat sebelum berkecimpung dalam bidang akademik di Universiti Sains Islam Malaysia (USIM). Di samping itu, beliau juga adalah mantan Penasihat Undang-Undang USIM.

INTAN NADIA GHULAM KHAN, merupakan pensyarah di Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia (USIM). Beliau memperoleh Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian dalam bidang Undang-Undang daripada Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) pada tahun 2005. Seterusnya memperoleh Ijazah Sarjana Muda dengan kepujian dalam bidang Syariah daripada UIAM pada penghujung tahun 2005. Ijazah Sarjana Undang-undang Perbandingan diperoleh pada tahun 2006 daripada universiti yang sama.

DIYAT

DALAM PERUNDANGAN ISLAM

Buku ini membincangkan aspek perundangan diyat dengan terperinci di samping cuba untuk mengutarakan kaedah aplikasinya dalam bentuk yang lebih bersifat kontemporari. Mengikut pengertian dalam syariat Islam, diyat ialah denda dengan jumlah yang telah ditetapkan ke atas kesalahan yang mengakibatkan kehilangan jiwa ataupun kecederaan anggota. Denda yang dikenakan tersebut dijadikan sebagai pampasan kepada mangsa atau keluarga mangsa yang mengalami kerugian akibat jenayah. Diyat merupakan satu mekanisme yang efektif dalam usaha mengawal jenayah, menghukum penjenayah dan pada masa yang sama memberi keadilan kepada mangsa dan keluarganya. Buku ini menyentuh secara terperinci tentang syarat-syarat yang berkaitan dengan peruntukan diyat yang melibatkan pelbagai jenis keadaan dengan kadar yang berbeza. Tiga bab pertama menjelaskan tentang konsep dan teori am diyat dalam syariat Islam serta jenis-jenisnya. Manakala empat bab yang terakhir adalah merupakan perbincangan mengenai aplikasi kadar diyat, pembayarannya dan hak-hak pengampunan. Pensyariatan diyat telah membuktikan keindahan syariat Islam yang mengutamakan hubungan kemanusiaan sesama anggota masyarakat dengan memberi hukuman kepada yang bersalah, memelihara hak kepada setiap yang berhak juga ruang kepada bermaaf-maafan yang memadamkan dendam sesama manusia.

<http://penerbit.usim.edu.my>